

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

9 mars 2005

PROJET DE LOI

**modifiant diverses dispositions en
vue de renforcer la lutte contre la traite
et le trafic des êtres humains**

AMENDEMENTS

N° 5 DE M. **WATHELET**
(en ordre principal)

Art. 6

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Cette disposition qui traite de l'abus de vulnérabilité d'une personne n'a pas sa place dans un projet de loi relatif à la lutte contre la traite et le trafic d'êtres humains. En effet, cette disposition n'entre pas dans le champ d'application de la «traite» au sens de l'article 5 du projet de loi.

Le commentaire de l'article précise d'ailleurs que l'infraction est désormais détachée de la traite des êtres humains pour être envisagée de façon autonome. Elle devrait donc faire l'objet d'un projet distinct et donner lieu à une discussion séparée.

Documents précédents:

Doc 51 **1560/ (2004/2005):**

001: Projet de loi.

002 et 003 : Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

9 maart 2005

WETSONTWERP

**tot wijziging van diverse bepalingen met
het oog op de versterking van de strijd
tegen mensenhandel en mensensmokkel**

AMENDEMENTEN

Nr. 5 VAN DE HEER **WATHELET**
(In hoofdorde)

Art. 6

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Deze bepaling, inzake misbruik van iemands bijzonder kwetsbare positie, hoort niet thuis in een wetsontwerp over de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel. Die bepaling valt immers niet onder het toepassingsgebied van de term «handel» in de zin van artikel 5 van het wetsontwerp.

In de «artikelsgewijze bespreking» wordt trouwens gepreciseerd dat «dit misdrijf voortaan [wordt] losgekoppeld van mensenhandel om op autonome wijze te worden beschouwd» (DOC 51 1560/001, blz. 26). Het zou dus moeten worden opgenomen in een afzonderlijk wetsontwerp en afzonderlijk moeten worden besproken.

Voorgaande documenten:

Doc 51 **1560/ (2004/2005):**

001: Wetsontwerp.

002 en 003 : Amendementen.

En effet, si nous sommes vigoureusement opposés aux pratiques des marchands de sommeil et à la mise en location de biens non conformes à la dignité humaine. La disposition proposée de par sa rédaction en des termes si larges, ouvre un débat d'un tout autre ordre.

Elle suscite des objections de fond qui méritent un examen approfondi:

1. Cette disposition nécessite des précisions sur les notions de «situation sociale précaire», «intention de réaliser un profit anormal».

2. Cela ne conduira-t-il pas le propriétaire à exiger de plus en plus de renseignements sur la situation sociale et financière du candidat locataire, avec l'effet pervers de fermer la porte aux candidats locataires en situation précaire (surendettés, ayant perdu leur emploi, etc.)? Le propriétaire sera, en outre, écartelé entre l'exigence de non-discrimination et le respect d'une disposition, somme toute, assez floue qui lui interdit d'abuser de la situation sociale précaire d'une personne.

3. La notion de «profit anormal» vise-t-elle à instaurer un contrôle des loyers et des prix de vente? De quelle sorte?

4. Comment concilier cette disposition avec les réglementations diverses qui s'imposent déjà aux propriétaires (normes civiles fédérales, (loi sur le bail, arrêté royal du 8 juillet 1997, Codes du logement régionaux, réglementations communales)?

N° 6 DE M. WATHELET
(en ordre subsidiaire)

Intitulé

Compléter l'intitulé comme suit: «*et contre les pratiques des marchands de sommeil*».

JUSTIFICATION

Les faits visés à l'article 6 du projet n'entrent pas en tant que tels dans la notion de «traite des êtres humains» telle qu'elle est désormais définie à l'article 5 du projet. Pour cette raison, il convient de modifier l'intitulé de la loi en vue de viser expressément les faits visés à l'article 6.

Hoewel de indiener sterk gekant is tegen de huisjesmelkerspraktijken en tegen de verhuring van goederen die niet in overeenstemming zijn met de menselijke waardigheid, opent de ontworpen bepaling door een dergelijk ruime formulering immers een debat van een heel andere orde.

Zij doet fundamentele bezwaren rijzen die een grondig onderzoek verdienen:

1. Die bepaling vergt precisering in verband met de begrippen «precaire sociale toestand» en «de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren».

2. Zal zulks de eigenaar er niet toe aanzetten almaar meer inlichtingen over de sociale en financiële situatie van de kandidaat-huurder te eisen, met het averechtse effect dat de kandidaat-huurders die zich in een precaire toestand bevinden (mensen met hoge schuldenlast, die hun werk verloren hebben enzovoort), uit de boot vallen? De eigenaar zal bovendien moeten laveren tussen de eis om niet te discrimineren en de naleving van een uiteindelijk nogal vage bepaling die hem verbiedt misbruik te maken van iemands precaire sociale toestand.

3. Is het begrip «abnormaal profijt» erop gericht een controle van de huur- en verkoopprijzen in te stellen? Op welke wijze?

4. Hoe moet deze bepaling voorts stroken met de verschillende al voor de eigenaars geldende reglementeringen (federale burgerrechtelijke normen, huurwet, koninklijk besluit van 8 juli 1997, gewestelijke regelgevingen inzake huisvesting, gemeentelijke reglementeringen)?

Nr. 6 VAN DE HEER WATHELET
(In bijkomende orde)

Opschrift

Het opschrift aanvullen als volgt: «*en tegen de praktijken van huisjesmelkers*».

VERANTWOORDING

De in artikel 6 van het wetsontwerp bedoelde praktijken vallen *as such* niet onder het begrip «mensenhandel», zoals dat voortaan op grond van artikel 5 van het wetsontwerp wordt omschreven. Om die reden dient het opschrift van het wetsontwerp te worden gewijzigd, zodat ook de in artikel 6 bedoelde feiten uitdrukkelijk onder het toepassingsveld van de wet in wording vallen.

N° 7 DE M. WATHELET
(en ordre subsidiaire)

Art. 6

Remplacer l'article 433decies proposé comme suit:

«Art. 433decies. — Sera puni d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de cinq cents euros à vingt-cinq mille euros, celui qui, dans l'intention de réaliser un profit inacceptablement élevé, en abusant, soit directement, soit par un intermédiaire, de la situation gravement vulnérable de personnes dont la situation administrative ou sociale est particulièrement précaire, loue ou met à disposition de celles-ci, à usage de logement, un immeuble ou une partie d'immeuble dont l'utilisation en tant que logement est incompatible avec la dignité humaine. L'amende sera appliquée autant de fois qu'il y a de victimes étant domiciliées ou résidant effectivement et habituellement dans ce logement».

JUSTIFICATION

Les marchands de sommeil sont des personnes qui vendent ou donnent en location, le plus souvent à des étrangers, des chambres ou un local à des prix manifestement trop élevés et dans un état souvent insalubre, sachant que ces personnes, le plus souvent en situation irrégulière, sont dans l'incapacité de faire valoir leurs droits.

Il convient de lutter contre ces pratiques qui s'apparentent à la traite et à l'exploitation des êtres humains.

Toutefois, la notion de «profit anormal» utilisée à l'article 433decies proposé équivaldrait à dégager des lignes directrices pour la fixation des loyers et des prix de vente. La seule référence valable à cet égard serait le prix du marché. L'avantage anormal serait à cet égard la fixation d'un loyer qui excède très manifestement le prix du marché (50% au moins). Encore faut-il identifier le prix du marché, ce qui implique de disposer de points de comparaison pertinents (biens comparables au point de vue géographique et structurels dans un paysage très différencié, date des baux concordante, etc.). L'amendement vise à cerner cette intention en proposant la notion de «profit inacceptablement élevé».

En outre, la disposition doit incriminer de manière plus précise les pratiques des marchands de sommeil, en visant la location d'un immeuble ou d'une partie d'immeuble dont l'utilisation en tant que logement est incompatible avec la dignité humaine, ce qui vise l'absence de respect des conditions élémentaires de salubrité, d'équipement et d'habitabilité.

Nr. 7 VAN DE HEER WATHELET
(In bijkomende orde op amendement nr. 5)

Art. 6

Het ontworpen artikel 433decies vervangen als volgt:

«Art. 433decies. — Met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftienduizend euro wordt gestraft hij die, met de bedoeling een onaanvaardbaar hoge opbrengst te genereren, rechtstreeks of via een tussenpersoon misbruik maakt van de erg kwetsbare positie van personen wier administratieve of sociale toestand bijzonder precair is, door ze een pand of een deel daarvan te verhuren dan wel ter beschikking te stellen, waarvan de aanwending als woning strijdig is met de menselijke waardigheid. De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn welke in die woonruimte hetzij hun woonplaats hebben, hetzij er hun werkelijke en gewone verblijfplaats hebben.».

VERANTWOORDING

Huisjesmelkers zijn lieden die tegen kennelijk al te hoge prijzen en vaak in onbewoonbare staat verkerende kamers of ruimtes verkopen of verhuren, meestal aan vreemdelingen, in de wetenschap dat die mensen, die zich meestal in een illegale situatie bevinden, niet bij machte zijn hun rechten te doen gelden.

Met die praktijken moet de strijd worden aangebonden; zij liggen immers in de lijn van uitbuiting en mensenhandel.

Het in het ontworpen artikel 433decies gehanteerde begrip «abnormaal profijt» zou evenwel erop neerkomen dat richtsnoeren worden uitgetekend voor de vaststelling van huur- en verkoopprijzen. Het enige geldige referentiepunt in dat verband ware dan de marktprijs. «Abnormaal profijt» zou in dat verband een huurprijs zijn die overduidelijk de marktprijs overschrijdt (ten minste 50%). Daarbij moet dan wel nog worden bepaald wat de marktprijs is. Zulks impliceert dat relevante ijkpunten voorhanden zijn (geografisch en structureel gezien vergelijkbare goederen binnen een sterk gedifferentieerde context, overeenstemmende datum van de huurovereenkomsten enzovoort). Het amendement strekt ertoe dat oogmerk nader te bepalen door het begrip «onaanvaardbaar hoge opbrengst» aan te reiken.

Voorts moet de bepaling de praktijken van huisjesmelkers nauwkeuriger strafbaar stellen, door aan te geven dat die slaat op de verhuring van een pand of een deel ervan, waarvan de aanwending als woning strijdig is met de menselijke waardigheid, *in casu* verhuring waarbij de elementaire voorwaarden inzake gezondheid, uitrusting en bewoonbaarheid niet in acht werden genomen.

Il convient par ailleurs d'être prudent au niveau de l'interprétation de la sanction, qui vise à appliquer l'amende autant de fois qu'il y a de victimes: en effet, un bailleur ne sait jamais combien de personnes vont réellement occuper le bien. Pour apporter toute la sécurité juridique voulue, l'amendement vise à préciser la notion de victime, comme étant celle ayant été domiciliée à cet endroit ou y ayant résidé de façon effective et habituelle.

Enfin, il semble contre-indiqué d'étendre la définition de l'infraction à la vente. Les conditions dans lesquelles une vente se réalise sont incompatibles avec l'exploitation caractérisée qui est visée par cette disposition pénale, notamment en raison de la réalisation obligatoire d'un acte authentique. Egalement, la personne qui achète ne répond plus vraiment à la condition de précarité visée par la loi.

Melchior WATHELET (cdH)

N° 8 DU GOUVERNEMENT

Art. 3bis (nouveau)

Insérer un article 3bis, rédigé comme suit:

«Art. 3bis. — A l'article 324bis du même Code, les mots «en utilisant l'intimidation, la menace, la violence, des manœuvres frauduleuses ou la corruption ou en recourant à des structures commerciales ou autres pour dissimuler ou faciliter la réalisation des infractions «sont supprimés.».

JUSTIFICATION

Cet amendement reprend le projet de loi de mise en conformité du droit belge avec la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée, adapté à l'avis du Conseil d'État.

Le gouvernement ayant décidé de ratifier cette Convention, la mise en conformité du droit belge avec les dispositions normatives de la Convention est nécessaire. En effet, la mise en conformité du droit belge constitue l'exécution des nouvelles obligations internationales de la Belgique.

Pour ce faire, il convient de modifier les articles 324bis et 324ter du Code pénal.

Dans son avis n° 37.561/2/V du 12 août 2004, le Conseil d'État a observé, en se référant à son avis n°34.320/2 du 19

Bovendien is voorzichtigheid geboden omtrent de interpretatie van de strafmaat, die ertoe strekt de geldboete zo veel keer toe te passen als er slachtoffers zijn: een verhuurder weet immers nooit hoeveel mensen nu eigenlijk het goed zullen bewonen. Teneinde alle gewenste rechtszekerheid te verschaffen, is het amendement erop gericht het begrip «slachtoffer» nauwkeuriger te omschrijven, met name als iemand die aldaar zijn woonplaats, dan wel zijn werkelijke en gewone verblijfplaats heeft gehad.

Ten slotte lijkt het niet raadzaam de definitie ook te doen gelden voor verkopen. De omstandigheden waarin een verkoop plaatsvindt, staan haaks op de kennelijke uitbuiting waarop die strafbepaling betrekking heeft, inzonderheid doordat een authentieke akte moet worden opgemaakt. Bovendien voldoet een koper niet echt meer aan de in de wet gestelde voorwaarde inzake de precaire toestand van de betrokkene.

Nr. 8 VAN DE REGERING

Art. 3bis (nieuw)

Een artikel 3bis invoegen, luidende:

«Art. 3bis. — In artikel 324bis van hetzelfde Wetboek worden de woorden «waarbij gebruik gemaakt wordt van intimidatie, bedreiging, geweld, listige kunstgrepen of corruptie, of waarbij commerciële of andere structuren worden aangewend om het plegen van de misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken» weggelaten.

VERANTWOORDING

In dit amendement wordt het ontwerp van wet houdende overeenstemming van het Belgische recht met het Verdrag van de Verenigde Naties tegen transnationale georganiseerde misdaad, zoals aangepast aan het advies van de Raad van State, overgenomen.

Aangezien de regering besloten heeft dit Verdrag te bekrachtigen, moet het Belgisch recht in overeenstemming worden gebracht met de normatieve bepalingen ervan. De aanpassing van het Belgisch recht vormt de tenuitvoerlegging van de nieuwe internationale verplichtingen van België.

Derhalve moeten de artikelen 324bis en 324ter van het Strafwetboek worden gewijzigd.

De Raad van State heeft in zijn advies nr. 37.561/2/V van 12 augustus 2004 verwezen naar advies nr. 34.320/2 van 19

décembre 2002 sur un avant-projet de loi portant assentiment notamment à la Convention précitée, devenu la loi du 24 juin 2004, qu'il convenait également de modifier la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme.

Selon le Conseil d'État, il s'agit de viser le produit de toutes les infractions graves au sens de la Convention et pas seulement une liste nominative d'infractions dont le produit est considéré comme ayant une origine illicite au sens de la loi précitée du 11 janvier 1993.

Le gouvernement estime ne pas devoir suivre cet avis pour les raisons suivantes.

L'article 6, § 2, c) de la Convention de Palerme prévoit que les États peuvent adopter un système de liste limitative d'infractions, pourvu que celle-ci couvre au minimum un éventail complet d'infractions liées à des groupes criminels organisés. Ce système était déjà prévu dans la Convention du Conseil de l'Europe de 1990 qui a été à l'origine de la loi belge sur le blanchiment et qui a inspiré les rédacteurs de l'article 6 de la Convention de Palerme.

La Belgique a adopté une liste d'infractions dans sa loi du 11 janvier 1993. La liste reprise à l'article 3 de notre loi, modifiée en décembre 2003, reprend les infractions liées au terrorisme, à la criminalité organisée, au trafic illicite de stupéfiants, au trafic illicite d'armes, de biens et de marchandises, au trafic de main-d'œuvre clandestine, au trafic d'êtres humains, à l'exploitation de la prostitution, à l'utilisation illégale chez les animaux de substances à effet hormonal, à effet antihormonal, à effet bêta-adrénérique ou à effet stimulateur de production ou au commerce illégal de telles substances, au trafic illicite d'organes et de tissus humains, à la fraude au préjudice des intérêts financiers de l'Union européenne, à la fraude fiscale grave et organisée qui met en œuvre des mécanismes complexes ou qui use de procédés à dimension internationale, à la corruption de fonctionnaires publics, à un délit boursier ou à un appel public irrégulier à l'épargne, à une escroquerie financière, à une prise d'otages, à un vol ou à une extorsion à l'aide de violences ou de menaces, à une banqueroute frauduleuse.

Au vu de cette liste, la Belgique couvre toutes les infractions liées à la criminalité organisée, ainsi que toute une série d'infractions graves même lorsqu'elles ne sont pas accomplies dans le cadre d'une organisation criminelle. La Belgique est non seulement en conformité avec la Convention, mais elle va plus loin puisqu'elle vise aussi des infractions qui n'entrent pas dans la catégorie d'infractions graves couvertes par la Convention de Palerme.

Cette argumentation avait déjà été développée à propos du projet de loi portant assentiment notamment à la Convention précitée (Sénat, 2003, Document législatif n° 3-261/1).

december 2002 betreffende een voorontwerp van wet houdende instemming inzonderheid met voornoemd verdrag, thans de wet van 24 juni 2004, en gesteld dat ook de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme moest worden gewijzigd.

Volgens de Raad van State moet de opbrengst worden beoogd van alle ernstige delicten in de zin van het Verdrag en niet alleen om een lijst van delicten waarvan de opbrengst geacht wordt een illegale herkomst te hebben in de zin van voornoemde wet van 11 januari 1993.

De regering is van oordeel dat zij dit advies niet moet volgen om de volgende redenen.

In artikel 6, § 2, c) van het Verdrag van Palermo is bepaald dat de Staten een stelsel van een limitatieve lijst van delicten kunnen aannemen op voorwaarde dat ten minste alle delicten gerelateerd aan georganiseerde criminele groepen daarin zijn opgenomen. In dat stelsel was reeds voorzien in het Verdrag van 1990 van de Raad van Europa dat ten grondslag ligt aan de Belgische wet betreffende het witwassen van geld en dat de opstellers van artikel 6 van het Verdrag van Palermo heeft geïnspireerd.

België heeft een lijst van delicten ingevoerd in de wet van 11 januari 1993. De lijst vermeld in artikel 3 van onze wet, die werd gewijzigd in 2003, bevat de delicten die gerelateerd zijn aan terrorisme, georganiseerde misdaad, illegale drughandel, illegale handel in wapens, goederen en koopwaren, handel in clandestiene werkkrachten, mensenhandel, exploitatie van de prostitutie, illegaal gebruik bij dieren van stoffen met hormonale, antihormonale, beta-adrenergische of productiestimulerende werking of illegale handel in dergelijke stoffen, illegale handel in menselijke organen of weefsels, fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Unie, ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procédés van internationale omvang worden aangewend, omkoping van openbare ambtenaren, een beursmisdrif of een onwettig openbaar aantrekken van spaargelden, een financiële oplichting, een gijzeling, een diefstal of afpersing met geweld of bedreiging, een bedrieglijke bankbreuk.

Gelet op deze lijst heeft de Belgische wetgeving betrekking op alle delicten die verband houden met de georganiseerde misdaad, alsook met een hele reeks ernstige delicten, zelfs wanneer die niet in het kader van een criminele organisatie zijn gepleegd. De Belgische wetgeving is niet enkel in overeenstemming met het Verdrag, maar gaat verder want zij heeft immers ook betrekking op delicten die geen deel uitmaken van de categorie ernstige delicten bedoeld in het Verdrag van Palermo.

Deze argumentering werd reeds uitgewerkt betreffende het ontwerp van wet houdende instemming met inzonderheid voornoemd Verdrag (Senaat, 2003, Gedr. St. nr. 3-261/1).

Cet article supprime à l'article 324*bis*, alinéa 1er, du Code pénal les mots «en utilisant l'intimidation, la menace, la violence, des manœuvres frauduleuses ou la corruption ou en recourant à des structures commerciales ou autres pour dissimuler ou faciliter la réalisation des infractions». Pour qu'un groupe criminel soit considéré comme une organisation criminelle en droit belge, il ne faudra plus le recours à l'un des *modi operandi* énumérés de façon limitative à l'article 324*bis*, alinéa 1er, actuel du Code pénal.

Le Conseil d'État avait en effet relevé dans son avis du 19 décembre 2002 que l'article 324*bis*, alinéa 1er, du Code pénal requiert pour qu'une association soit reconnue comme une organisation criminelle, qu'elle utilise «l'intimidation, la menace, la violence, les manœuvres frauduleuses ou la corruption», ou qu'elle recoure «à des structures commerciales ou autres pour dissimuler ou faciliter la réalisation d'infractions», alors que l'article 2 a) de la Convention ne retient pas cette référence à un *modus operandi* particulier.

L'article 5 de la Convention établit en effet l'obligation pour les États parties d'incriminer la participation à un groupe criminel organisé. L'article 2 a) de la Convention définit le groupe criminel organisé comme «un groupe structuré de trois personnes ou plus existant depuis un certain temps et agissant de concert dans le but de commettre une ou plusieurs infractions graves ou infractions établies conformément à la présente Convention, pour en tirer, directement ou indirectement, un avantage financier ou un autre avantage matériel».

Lors des négociations de la Convention, la Belgique a tenté de convaincre les autres États de l'utilité d'une référence à un certain *modus operandi* pour définir le groupe criminel organisé. Elle avait déposé une proposition de définition du groupe criminel organisé en janvier 1999, mais une majorité d'États a rejeté cette proposition qui était susceptible de créer une ambiguïté ou des vides juridiques que pourraient exploiter les groupes criminels organisés. Autrement dit, la définition proposée par la Belgique a été considérée comme lacunaire.

Il faut rappeler que dans l'action commune 98/733 du 21 décembre 1998 du Conseil de l'Union européenne, relative à l'incrimination à une organisation criminelle dans les États membres de l'Union européenne (JOCE 29.12.98, L 351/3), la Belgique avait fait une déclaration relative aux *modi operandi*: «La délégation belge considère que dans la définition de la notion «d'organisation criminelle» visée à l'article 1er, sont inclus les *modi operandi* utilisés par les auteurs de l'infraction. Les *modi operandi* visent l'utilisation de l'intimidation, la menace, la violence, des manœuvres frauduleuses ou la corruption ou le recours à des structures commerciales ou autres pour dissimuler ou faciliter la réalisation de ces infractions».

Krachtens dit artikel worden in artikel 324*bis*, eerste lid, van het Strafwetboek de woorden «waarbij gebruik wordt gemaakt van intimidatie, bedreiging, geweld, listige kunstgrepen of corruptie, of waarbij commerciële of andere structuren worden aangewend om het plegen van de misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken» geschrapt. Er moet niet langer worden gerefereerd aan een van de *modi operandi* die op limitatieve wijze zijn opgesomd in het bestaande artikel 324*bis*, eerste lid, van het Strafwetboek opdat een criminele groep overeenkomstig het Belgisch recht als een criminele organisatie wordt beschouwd.

De Raad van State heeft in het advies d.d. 19 december 2002 immers erop gewezen dat een vereniging, opdat zij kan worden beschouwd als een criminele organisatie, krachtens artikel 324*bis*, eerste lid, van het Strafwetboek gebruik moet maken van «intimidatie, bedreiging, geweld, listige kunstgrepen of corruptie», dan wel «commerciële of andere structuren moet aanwenden om het plegen van misdrijven te kunnen verbergen of te vergemakkelijken», hoewel deze verwijzing naar een bijzondere *modus operandi* niet voorkomt in artikel 2 a) van het Verdrag.

Naar luid van artikel 5 van het Verdrag moeten de Verdragsluitende Staten de deelname aan een georganiseerde criminele groep strafbaar stellen. In artikel 2 a) van het Verdrag is een georganiseerde criminele groep gedefinieerd als «een gestructureerde groep die sedert een bepaalde periode bestaat, van drie personen of meer, die in overleg optreedt om een of meer ernstige delicten of feiten te plegen die overeenkomstig dit verdrag strafbaar zijn gesteld teneinde daaruit rechtstreeks of onrechtstreeks een vermogensvoordeel of een ander materieel voordeel te verwerven».

Tijdens de onderhandelingen over het Verdrag heeft België geprobeerd de andere Staten ervan te overtuigen dat het inzake de definitie van georganiseerde criminele groep nuttig is te verwijzen naar een bepaalde *modus operandi*. België heeft een voorstel van definitie van georganiseerde criminele groep ingediend in 1999, dat door een meerderheid van Staten evenwel werd verworpen omdat het zou kunnen leiden tot juridische dubbelzinnigheid of tot juridische leemten die door de georganiseerde criminele groepen zouden kunnen worden uitgebuit. Met andere woorden, de door België voorgestelde definitie werd als lacuneus beschouwd.

Er moet worden herinnerd aan het gegeven dat België in het kader van het Gemeenschappelijk Optreden 98/733 van 21 december 1998 van de Raad van de Europese Unie inzake de strafbaarstelling van deelneming aan een criminele organisatie in de lidstaten van de Europese Unie (PB 29.12.98 L 351/3) een verklaring heeft afgelegd betreffende de *modi operandi*: «De Belgische delegatie meent dat onder de begripsomschrijving van «criminele organisatie» in artikel 1, ook de *modi operandi* vallen van degenen die een strafbaar feit begaan. Onder *modi operandi* wordt verstaan het gebruik maken van intimidatie, bedreiging, geweld, frauduleuze handelingen of corruptie, of het opzetten van commerciële of andere constructies om het plegen van strafbare feiten te verhullen of te vergemakkelijken».

En vue de remplir ses nouvelles obligations internationales et d'améliorer l'efficacité de la lutte internationale contre le crime organisé, la Belgique doit adapter l'article 324*bis*, alinéa 1er, du Code pénal aux exigences de la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée et supprimer la référence aux *modi operandi*.

N° 9 DU GOUVERNEMENT

Art. 3ter (nouveau)

Insérer un article 3ter, rédigé comme suit:

«Art. 3ter. — L'article 324ter, § 1er, du même Code, est remplacé par la disposition suivante:

«Lorsque l'organisation criminelle utilise l'intimidation, la menace, la violence, des manœuvres frauduleuses ou la corruption ou recourt à des structures commerciales ou autres pour dissimuler ou faciliter la réalisation des infractions, toute personne qui, sciemment et volontairement, en fait partie, est punie d'un emprisonnement d'un an à trois ans et d'une amende de cent euros à cinq mille euros ou d'une de ces peines seulement, même si elle n'a pas l'intention de commettre une infraction dans le cadre de cette organisation ni de s'y associer d'une des manières prévues par les articles 66 à 69. ».

JUSTIFICATION

Voir l'amendement n° 8, ainsi que le commentaire ci-après.

Cet article modifie l'article 324ter, § 1er, qui réprime la participation passive à une organisation criminelle, afin de l'adapter à la modification de la définition de l'organisation criminelle à l'article 324*bis*.

La suppression à l'article 324*bis* de la référence aux *modi operandi* étend la portée de l'incrimination de la participation passive à une organisation criminelle au-delà de ce que le législateur de 1999 désirait.

A l'époque, l'incrimination de participation passive à une organisation criminelle se concevait lorsqu'une personne appartenait sciemment et volontairement à une organisation criminelle, en connaissait les buts et objectifs, ainsi que le *modus operandi*. Ce qui est punissable, c'est l'appartenance en connaissance de cause à une organisation qui n'hésite pas à recourir aux moyens particulièrement répréhensibles que sont l'utilisation de l'intimidation, la menace, la violence, des manœuvres frauduleuses ou la corruption ou le recours à des structures commerciales ou autres pour dissimuler ou faciliter la réalisation de ces infractions.

Teneinde de nieuwe internationale verplichtingen in acht te nemen en de doeltreffendheid van de internationale strijd tegen de georganiseerde criminaliteit op te voeren, moet België artikel 324*bis*, eerste lid, van het Strafwetboek aanpassen aan de vereisten van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen transnationale georganiseerde misdaad en de verwijzing naar de *modi operandi* schrappen.

Nr. 9 VAN DE REGERING

Art. 3ter (nieuw)

Een artikel 3ter invoegen, luidende:

Art. 3ter. — Artikel 324ter, § 1, van hetzelfde Wetboek, wordt door de volgende bepaling vervangen:

«§ 1. Wanneer de criminele organisatie gebruikt maakt van intimidatie, bedreiging, geweld, listige kunstgrepen of corruptie, of commerciële of andere structuren aanwendt om het plegen van de misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken, wordt iedere persoon die wetens en willens daarbij betrokken is, gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en met geldboete van honderd euro tot vijftienduizend euro of met een van die straffen alleen, ook al heeft hij niet de bedoeling een misdrijf in het raam van die organisatie te plegen of daaraan deel te nemen op één van die wijzen bedoeld in de artikelen 66 tot 69. ».

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 8 en de hierna volgende bespreking.

Dit artikel heft artikel 324ter, § 1, op, waarin de passieve deelneming aan een criminele organisatie wordt geschrapt, teneinde het aan te passen aan de gewijzigde definitie van criminele organisatie in artikel 324*bis*.

De schrapping in artikel 324*bis* van de verwijzing naar de *modi operandi* leidt ertoe dat de draagwijdte van de strafbaarstelling passieve deelneming aan een criminele organisatie de wens van de wetgever in 1999 te boven gaat.

Destijds onderstelde de strafbaarstelling passieve deelneming aan een criminele organisatie dat een persoon wetens en willens deel uitmaakte van een criminele organisatie, de doelstellingen en oogmerken ervan kende, alsmede de *modus operandi*. Strafbaar is het gegeven met kennis van zaken deel uit te maken van een organisatie die niet aarzelt buitengewoon laakbare middelen aan te wenden zoals het gebruik van intimidatie, bedreiging, geweld, listige kunstgrepen of corruptie, of commerciële of andere structuren aanwendt om het plegen van de misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken.

Pour maintenir cette incrimination en l'état malgré la modification de l'article 324bis, il est nécessaire de réintroduire à l'article 324ter, § 1er, la référence à ces *modi operandi*.

Par ailleurs, il faut noter que l'article 324ter est conforme à la Convention de Palerme et va même au-delà des exigences du droit international, tant dans son ancienne version que dans la nouvelle version qui est proposée.

En effet, la Convention de Palerme prévoit en son article 5, § 1er, alinéa a) ii) l'incrimination de la «participation active d'une personne ayant connaissance soit du but et de l'activité criminelle générale d'un groupe criminel organisé, soit de son intention de commettre des infractions en question: a) aux activités criminelles du groupe organisé; b) à d'autres activités du groupe criminel organisé lorsque cette personne sait que sa participation contribuera à la réalisation du but criminel susmentionné».

L'article 324ter, § 1er, du Code pénal vise la participation d'une personne à une organisation criminelle «même si elle n'a pas l'intention de commettre une infraction dans le cadre de cette organisation ni de s'y associer d'une des manières prévues par les articles 66 et suivants». Il s'agit d'une incrimination de l'appartenance à une organisation criminelle lorsqu'elle se fait sciemment et volontairement. Ce paragraphe va au-delà de l'article 5, § 1er, a) ii) a) de la Convention de Palerme, qui ne vise que la participation active aux activités criminelles du groupe criminel organisé. Pour remplir ses obligations internationales sur ce point, les articles 66 et suivants du Code pénal suffisent.

L'article 324ter, § 2, du Code pénal vise la participation d'une personne à la préparation ou à la réalisation de toute activité licite de l'organisation criminelle, lorsque cette personne sait que sa participation contribue aux objectifs de l'organisation criminelle. Ce paragraphe correspond à l'article 5, § 1er, alinéa a) ii) b) de la Convention de Palerme.

N° 10 DU GOUVERNEMENT

Art. 5

Compléter l'article 433septies, 2°, en projet, par les mots « , de manière telle que la personne n'a en fait pas d'autre choix véritable et acceptable que de se soumettre à cet abus ».

JUSTIFICATION

Cet amendement vise à préciser davantage la notion d'abus de la vulnérabilité, en reprenant les termes de l'article 1er, point 1, c), de la Décision-cadre du 19 juillet 2002 relative à la lutte contre la traite des êtres humains.

Teneinde deze strafbaarstelling te handhaven ondanks de wijziging van artikel 324bis, is het noodzakelijk in artikel 324ter, § 1, te refereren aan die *modi operandi*.

Er moet worden onderstreept dat artikel 324ter conform het Verdrag van Palermo is en de vereisten van het internationaal recht zelfs te boven gaat, zowel in de oude versie als in de thans voorgestelde nieuwe versie.

In artikel 5, § 1, eerste lid, a), ii), van het Verdrag van Palermo is inderdaad voorzien in de strafbaarstelling van «de actieve deelname van een persoon die kennis heeft van het oogmerk en van de algemene criminele activiteit van een georganiseerde criminele groep of van het voornemen van die groep om de betreffende delicten te plegen: a) aan de criminele activiteiten van een georganiseerde criminele groep; b) aan andere activiteiten van de georganiseerde criminele groep waarbij die persoon kennis ervan heeft dat zijn deelname bijdraagt tot de verwezenlijking van voornoemd crimineel oogmerk».

Artikel 324ter, § 1, van het Strafwetboek betreft de deelname van een persoon aan een criminele organisatie «ook al heeft hij niet de bedoeling een misdrijf in het raam van die organisatie te plegen of daaraan deel te nemen op een van die wijzen bedoeld in de artikelen 66 en volgende». Het gaat om de strafbaarstelling van de deelname aan een criminele organisatie die wetens en willens geschiedt. Deze paragraaf is ruimer dan artikel 5, § 1, a) ii) a) van het Verdrag van Palermo dat enkel betrekking heeft op de actieve deelname aan de criminele activiteiten van een georganiseerde criminele groep. Het bepaalde in de artikelen 66 en volgende van het Strafwetboek is toereikend opdat België zijn internationale opdrachten terzake vervult.

Artikel 324ter, § 2, van het Strafwetboek betreft een persoon die deelneemt aan de voorbereiding of de uitvoering van enige geoorloofde activiteit van een criminele organisatie, terwijl hij weet dat zijn deelname bijdraagt tot de oogmerken van deze criminele organisatie. Deze paragraaf stemt overeen met artikel 5, § 1, a) ii) a) van het Verdrag van Palermo.

Nr. 10 VAN DE REGERING

Art. 5

Het ontworpen artikel 433septies, 2°, aanvullen met de woorden « , zodanig dat de betrokken persoon in feite geen andere keuze heeft dan zich te laten misbruiken ».

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe het begrip misbruik van de kwetsbaarheid nader te omschrijven, door de bewoordingen over te nemen van artikel 1, eerste lid, c), van het kaderbesluit van 19 juli 2002 inzake bestrijding van mensenhandel.

N° 11 DU GOUVERNEMENT

Art. 4

Compléter l'article 433^{quater}, 2°, en projet, par les mots «, de manière telle que la personne n'a en fait pas d'autre choix véritable et acceptable que de se soumettre à cet abus».

JUSTIFICATION

Voir amendement n° 10.

N° 12 DU GOUVERNEMENT

Art. 6

Compléter l'article 433^{decies} en projet, par les mots «, de manière telle que la personne n'a en fait pas d'autre choix véritable et acceptable que de se soumettre à cet abus,».

JUSTIFICATION

Voir amendement n° 10.

N° 13 DU GOUVERNEMENT

Art. 14

Supprimer l'article 77^{septies} en projet.

JUSTIFICATION

Cet amendement supprime l'article 77^{septies} relatif à la possibilité d'accueillir et de reloger les seuls non ressortissants d'un État membre de l'Union européenne, en lien avec l'amendement de Madame Lanjri et Monsieur Van Parys n°1560/2, qui étend cette possibilité à toutes les victimes, quelle que soit leur nationalité.

Nr. 11 VAN DE REGERING

Art. 4

Het ontworpen artikel 433^{quater}, 2°, aanvullen met de woorden «, zodanig dat de betrokken persoon in feite geen andere keuze heeft dan zich te laten misbruiken».

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 10.

Nr. 12 VAN DE REGERING

Art. 6

Het ontworpen artikel 433^{decies} aanvullen met de woorden «, zodanig dat de betrokken persoon in feite geen andere keuze heeft dan zich te laten misbruiken,».

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 10.

Nr. 13 VAN DE REGERING

Art. 14

Het ontworpen artikel 77^{septies} weglaten.

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt de weglating van artikel 77^{septies} inzake de mogelijkheid om enkel niet-onderdanen van een Lidstaat van de Europese Unie op te vangen of te huisvesten, zulks gelet op amendement nr. 1560/02 van mevrouw Lanjri en de heer Van Parys dat deze mogelijkheid uitbreidt tot alle slachtoffers, ongeacht hun nationaliteit.

N° 14 DU GOUVERNEMENT

Art. 14

Compléter l'article 77quater, 2°, en projet, par les mots «, de manière telle que la personne n'a en fait pas d'autre choix véritable et acceptable que de se soumettre à cet abus».

JUSTIFICATION

Voir amendement n° 10.

La ministre de la Justice

Laurette ONKELINX

N° 15 DE MME MARGHEM

Art. 6

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

L'auteur de l'amendement partage l'objectif poursuivi par l'auteur du projet, à savoir lutter contre les mauvais propriétaires qui louent des taudis en connaissance de cause en vue d'en tirer un profit manifestement anormal.

Cet objectif est d'ailleurs poursuivi par des normes régionales comme les codes régionaux du logement. Pour ce qui concerne Bruxelles, l'ordonnance du 17 juillet 2003 consacre le droit à un logement décent et contient une série de normes de sécurité, de salubrité et d'équipement garanties par un arsenal de mesures plus ou moins contraignantes. Des enquêtes de contrôle peuvent être effectuées à la suite d'une plainte émanant d'un locataire par un service d'inspection régionale.

Ce service peut diligenter des enquêtes d'initiative. Cette ordonnance, qui constitue le Code bruxellois du logement, prévoit également des sanctions:

– mise en demeure du bailleur de régulariser la situation;

Nr. 14 VAN DE REGERING

Art. 14

Het ontworpen artikel 77quater, 2°, aanvullen met de woorden «, zodanig dat de betrokken persoon in feite geen andere keuze heeft dan zich te laten misbruiken».

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe het begrip misbruik van de kwetsbaarheid nader te omschrijven, door de bewoordingen over te nemen van artikel 1, eerste lid, c), van het kaderbesluit van 19 juli 2002 inzake bestrijding van mensenhandel.

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

Nr. 15 VAN MEVROUW MARGHEM

Art. 6

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Ook de indienster van het amendement streeft de door de indienster van het wetsontwerp beoogde doelstelling na, met name de strijd aanbinden met de malafide eigenaars die opzettelijk, met kennis van zaken, krotwoningen verhuren teneinde daaruit kennelijk abnormale winsten op te strijken.

Voormelde doelstelling wordt trouwens ook beoogd door gewestelijke normen, zoals de gewestelijke Huisvestingscodes. Wat het Brussels Gewest betreft, waarborgt de ordonnantie van 17 juli 2003 het recht op een decente huisvesting; die tekst omvat voorts een rist normen inzake veiligheid, gezondheid en uitrusting van de woningen die door een batterij aan min of meer afdwingbare maatregelen worden gewaarborgd. Zo kan een gewestelijke inspectiedienst controle-onderzoeken verrichten naar aanleiding van een door een huurder ingediende klacht. Die inspectiedienst kan tevens het initiatief nemen een onderzoek te gelasten.

Voormelde ordonnantie houdende de Brusselse Huisvestingcode, voorziet tevens in een aantal strafmaatregelen:

– ingebrekestelling van de verhuurder, met verzoek de situatie te normaliseren;

– interdiction de louer ou de faire occuper le bien,

– amende administrative de 3.000 à 25.000 EUR. Ce montant peut être doublé s'il y a récidive dans les deux ans.

Les codes du logement et la disposition en projet poursuivent le même objectif à savoir lutter contre les mauvais propriétaires qui comptent intentionnellement mettre en location un bien ne correspondant pas aux normes minimales définies par les régions.

Il existe également des normes fédérales qui traitent de la conformité des logements. L'article 2 de la section 2 du chapitre II du titre VIII du livre 111 du Code civil prescrit que le bien loué doit répondre aux exigences élémentaires de sécurité, de salubrité et d'habitabilité.

Un arrêté royal du 8 juillet 1997 fixe les conditions minimales à remplir pour qu'un bien immeuble donné en location à titre de résidence principale soit conforme aux exigences élémentaires de sécurité, de salubrité et d'habitabilité. Si ces conditions ne sont pas remplies, le preneur peut exiger l'exécution des travaux nécessaires pour mettre le bien loué en conformité. Il peut également demander la résiliation du contrat avec dommages et intérêts. En attendant l'exécution des travaux, le juge peut accorder une diminution du loyer.

Par ailleurs, la disposition juridique ne respecte pas, au sens des auteurs, le prescrit de l'article 12 de la Constitution et l'article 7 de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales selon lesquels les dispositions contenant des incriminations pénales doivent présenter un caractère de précision et de prévisibilité.

Cette disposition en projet contient une série d'imprécisions. Que faut-il entendre par situation sociale précaire? Que faut-il entendre par intention de réaliser un profit anormal? Comment le bailleur peut-il s'assurer du nombre de personnes qui occupent le bien loué? Quels sont les biens immobiliers visés: uniquement les logements ou tous les immeubles?

En outre, l'auteur de l'amendement s'interroge sur l'opportunité d'avoir inséré cette disposition dans le projet à l'examen et estime à tout le moins que cette disposition doit faire l'objet d'un projet de loi distinct. Ce qui donnerait le temps d'élaborer une disposition équilibrée et précise.

Marie-Christine MARGHEM (MR)

– verbot het pand te verhuren of te laten betrekken;

– opleggen van een administratieve boete van 3.000 tot 25.000 euro. Bij recidive binnen twee jaar kan dit bedrag worden verdubbeld.

De Huisvestingscodes en de ontworpen bepaling streven dezelfde doelstelling na, met name de strijd aanbinden met de malafide eigenaars die voornemens zijn opzettelijk een pand te huur aan te bieden dat niet aan de door de gewesten vastgestelde minimumnormen voldoet.

Er gelden ook federale normen die betrekking hebben op de vraag of de woningen voldoen aan de terzake geldende normen. Zo bepaalt boek III, titel VIII, hoofdstuk II, afdeling 2, artikel 2 van het Burgerlijk Wetboek dat «het gehuurde goed moet beantwoorden aan de elementaire vereisten van veiligheid, gezondheid en bewoonbaarheid».

Een koninklijk besluit van 8 juli 1997 stelt voorts de voorwaarden vast «waaraan ten minste voldaan moet zijn wil een onroerend goed dat wordt verhuurd als hoofdverblijfplaats in overeenstemming zijn met de elementaire vereisten inzake veiligheid, gezondheid en bewoonbaarheid». Zo die voorwaarden niet vervuld zijn, kan de huurder eisen dat de noodzakelijke werken worden uitgevoerd om het gehuurde goed alsnog in overeenstemming met de geldende normen te brengen. De huurder kan tevens de ontbinding van de huurovereenkomst vragen, met schadevergoeding. In afwachting dat de werkzaamheden worden uitgevoerd, kan de rechter een vermindering van de huurprijs toestaan.

Volgens de indienster houdt de in artikel 6 van het wetsontwerp vervatte rechtsbepaling een schending in van wat wordt voorgeschreven bij artikel 12 van de Grondwet en artikel 7 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden, die meebrengen dat de bepalingen die strafrechtelijke tenlasteleggingen omvatten precies en voorspelbaar moeten zijn.

Deze ontworpen bepaling omvat een rist onnauwkeurigheden. Wat moet bijvoorbeeld onder «precaire sociale toestand» en «de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren» worden verstaan? Hoe kan de verhuurder zich vergewissen van het aantal personen dat in het verhuurde pand woont? Welk vastgoed wordt precies bedoeld: alleen woningen of alle gebouwen?

Bovendien vraagt de indienster van het amendement zich af of de invoeging van deze bepaling in het ter bespreking voorliggende ontwerp wel opportuun is. Zij is op z'n minst de mening toegedaan dat deze bepaling in een afzonderlijk wetsontwerp aan bod moet komen. Op die manier zou men de tijd kunnen nemen om terzake een evenwichtige en precieze bepaling uit te werken.

N° 16 DE MME MARGHEM ET M. COURTOIS

Art. 6

Remplacer cet article comme suit:

«Art. 6. — Il est inséré dans le livre II, titre VIII du même Code, un chapitre IIquater intitulé: «De l'abus de la vulnérabilité d'autrui en louant ou mettant à disposition des biens immobiliers en vue de réaliser un profit manifestement anormal» et comprenant un article 433decies, rédigé comme suit:

«Art. 433decies. — Sera puni d'un emprisonnement de six mois à trois ans et d'une amende de cinq cents euros à vingt cinq mille euros, quiconque abuse, dans l'intention de réaliser un profit manifestement anormal, soit directement, soit par un intermédiaire, de la position particulièrement vulnérable d'une personne en raison de sa situation administrative illégale ou précaire ou de sa situation sociale particulièrement précaire de manière telle que cette personne n'a pas d'autre choix véritable et acceptable que de se soumettre à cet abus, en louant ou en mettant à disposition un bien immeuble, à usage de logement, dans des conditions manifestement contraires à la dignité humaine.

L'amende sera appliquée autant de fois qu'il y a de victimes domiciliées ou résidant effectivement habituellement dans ce logement.».

Marie-Christine MARGHEM (MR)
Alain COURTOIS (MR)

N° 17 DE M. BOUKOURNA ET CONSORTS

Art. 4

A l'article 433quater, 2°, en projet, supprimer le mot «notamment».

Mohammed BOUKOURNA (PS)
Tony VAN PARYS (CD&V)
Valérie DÉOM (PS)
Eric MASSIN (PS)
Walter MULS (sp-a-spirit)
Alain COURTOIS (MR)

Nr. 16 VAN MEVROUW MARGHEM EN DE HEER COURTOIS

Art. 6

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 6. — In boek II, titel VIII van hetzelfde Wetboek wordt een hoofdstuk IIquater ingevoegd met als opschrift: «Misbruik van andermans kwetsbare positie door de verhuur of terbeschikkingstelling van onroerende goederen met de bedoeling een kennelijk abnormaal profijt te realiseren», dat een artikel 433decies bevat, luidende:

«Art. 433decies. — Met gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot vijftienduizend euro wordt gestraft hij die, met de bedoeling een onaanvaardbaar hoge opbrengst te genereren, rechtstreeks of via een tussenpersoon misbruik maakt van de erg kwetsbare positie van personen wier administratieve of sociale toestand bijzonder precair is, door ze een pand of een deel daarvan te verhuren dan wel ter beschikking te stellen, waarvan de aanwending als woning strijdig is met de menselijke waardigheid.

De boete wordt zo veel keer toegepast als er slachtoffers zijn welke in die woonruimte hetzij hun woonplaats hebben, hetzij er hun werkelijke en gewone verblijfplaats hebben.».

Nr. 17 VAN DE HEER BOUKOURNA c.s.

Art. 17

In het ontworpen artikel 433quater, het woord «inzonderheid» weglaten.

N° 18 DE M. VAN PARYS ET CONSORTS

Art. 5

Dans l'article 433septies, 2°, proposé, supprimer le mot «notamment».

JUSTIFICATION

Voir l'observation du Conseil d'État.

Nr. 18 VAN DE HEER VAN PARYS c.s.

Art. 5

In het ontworpen artikel 433septies, 2°, het woord «inzonderheid» weglaten.

VERANTWOORDING

Zie opmerking van de Raad van State.

Tony VAN PARYS (CD&V)
Maire-Christine MARGHEM (MR)
Valérie DÉOM (PS)
Guy SWENNEN (VLD)
Walter MULS (sp-a-spirit)
Alain COURTOIS (MR)
Mohammed BOUKOURNA (PS)